

Infrastruktur for trygge badeplasser og trygg ferdsel på Oslofjorden og i strandsonen

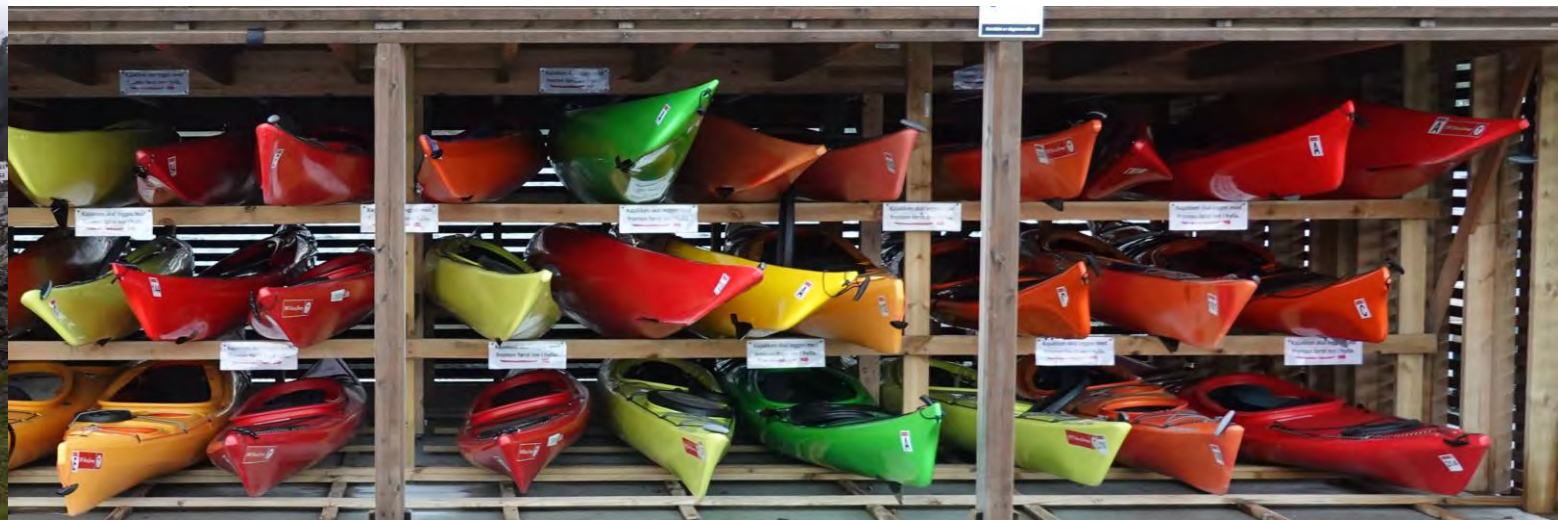
Kirsti Pedersen Gurholt og Lisbeth Kronsted Lund

Flyte-konferanse Horten, 18.-19. Jan 2023

Foto: Kirsti, november 22

Formål

- Bidra til konferansens tema: «utforming av trygge badeplasser, brygger og andre områder nær vann».
- Presentere studien: *Friluftslivsbruk av Oslofjorden og strandsonen*

En samfunns-pedagogisk tilnærming

- Bedre opplæring og folkehelse

To problemstillinger

Foto: Kirsti, august 2022

Photo: Kirsti November 2022

Problemstilling 1

Hvordan tilrettelegge for trygge badeplasser og trygg ferdsel på/langs fjorden?

- Hva er en (trygg) bade plass? Trygg for hvem?

Hvordan sikre inkludering, adgang og trygghet for alle?

Avgrensning

- Strandsonen langs Oslofjorden fra svenskegrensen til Agder - svært variert.
- Om lag to-hundre offentlig tilrettelagte badestrender avmerket på kart over Oslofjorden (ca. 70 i Indre Oslofjord – vi vet om flere!)
- Hva enkeltpersoner eller lokale miljøer oppfatter som en badestrand eller badeplass, varierer: **Antallet badesteder er LANGT høyere!**
- Sammenhenger mellom tilrettelegging, informasjonsspredning og trygge badeplasser – et ledd i drukningsforebyggende arbeid.

Undersøkelsesområde

- 26 kommuner
- Omfatter ca. 1,8 mill. innbyggere, 39% bor i Oslo.
- Utgjør: 33% av befolkningen = 5.4 mill (i 2020)

Oppdragsprosjekt:

Friluftslivsbruk av Oslofjorden og strandsonen - April 2022 – desember 2023

Forskningsprosjekt:

Friluftslivsbruk av Oslofjorden og strandsonen

Prosjektet skal gjennom prosjektperioden kartlegge

- omfang og variasjon i friluftslivsbruk på Oslofjorden og i strandsonen, fra svenskegrensen til grensen mot Agder gjennom et helt år
- hva som fremmer og hemmer friluftslivsbruken blant ulike grupper i befolkningen
- konflikter innen friluftslivet og mellom friluftslivsbrukere og andre brukergruppe

Prosjektet er et oppdrag fra Miljødirektoratet som ledes av Transportøkonomisk institutt (TØI, prosjektleder) og gjennomføres i samarbeid med Københavns universitet (KU) og Norges idrettshøgskole (NIH). Prosjektperiode: 2022-2023

Transport Økonomisk Institutt: <https://www.toi.no/prosjekt-friluftslivsbruk/>

Friluftslivsbruk av Oslofjorden og strandsonen

Svar på spørreundersøkelsen for å øke tilgjengelighet til strandsonen og fjorden. Ditt bidrag teller!

SIST OPPDATERT 15. NOVEMBER 2022

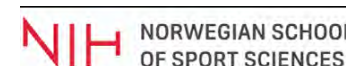
Del dine erfaringer

- Svarene på spørreskjemaet er anonyme
- Spørreundersøkelsen tar ca. 10 min å svare på

[GÅ TIL SPØRRESKJEMAET](#)

En paraglider nyter utsikten over Oslofjorden. Mest mulig av strandsonen bør være tilgjengelig for alle. \Foto: Andreas B. Johansen

Norges Idræts-højskole: <https://www.nih.no/forskning/delta-i-forskning/friluftslivsbruk-av-oslofjorden-og-strandsonen/>

Studien Friluftslivsbruk av Oslofjorden og strandsonen har tre hoveddeler - å kartlegge:

1. Friluftslivsbruk gjennom året i områder på og ved Oslofjorden
2. Hva som fremmer og hemmer friluftslivsbruken blant ulike grupper i befolkningen
3. Konflikter innen friluftslivet og mellom friluftslivsbrukere og andre brukergrupper

Sikre «kunnskapsinnhenting» for tiltak K18:

- å fremme aktivt friluftsliv ... sikre god helse og trivsel for alle
- økt friluftslivsaktivitet er et stort potensial for bedre folkehelse
- kunnskapsbehov om den faktiske bruk, og hva som fremmer og hemmer bruk

Datainnsamling og metoder:

- Bred befolkningsundersøkelse - PPGIS-I Københavns Universitet.
- Interessegruppe undersøkelse – PPGIS-II

Kvalitativ tilnærming - komplekse årsagssammenhænge (NIH):

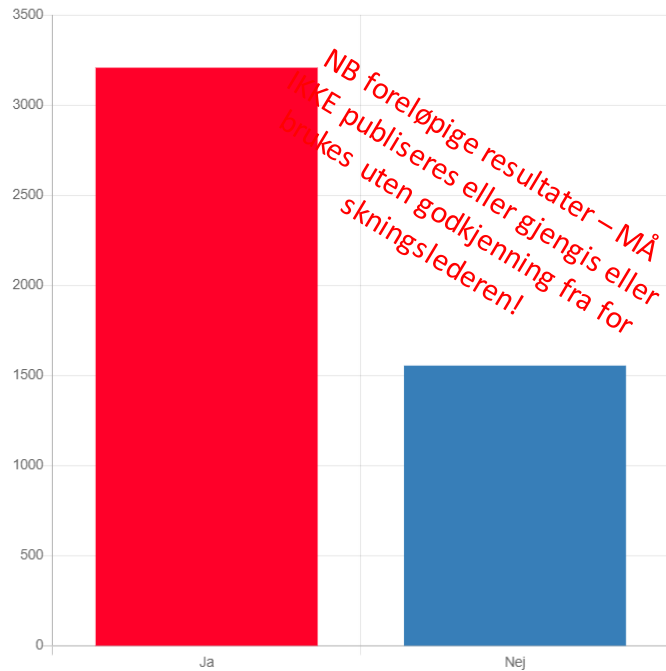
- 1) Analyserer tilgjengelig offentlig informasjon
- 2) Observasjon av tiltak og tilrettelegging på/langs fjorden
- 3) Intervjuer: frivillige organisasjoner og offentlige ansatte

Oslo sett fra
Ingierstrand Bad,
Bunnefjorden,
7.8.2022

Foto: Kirsti, august 22

Eksempel på hovedgrupper og undergrupper

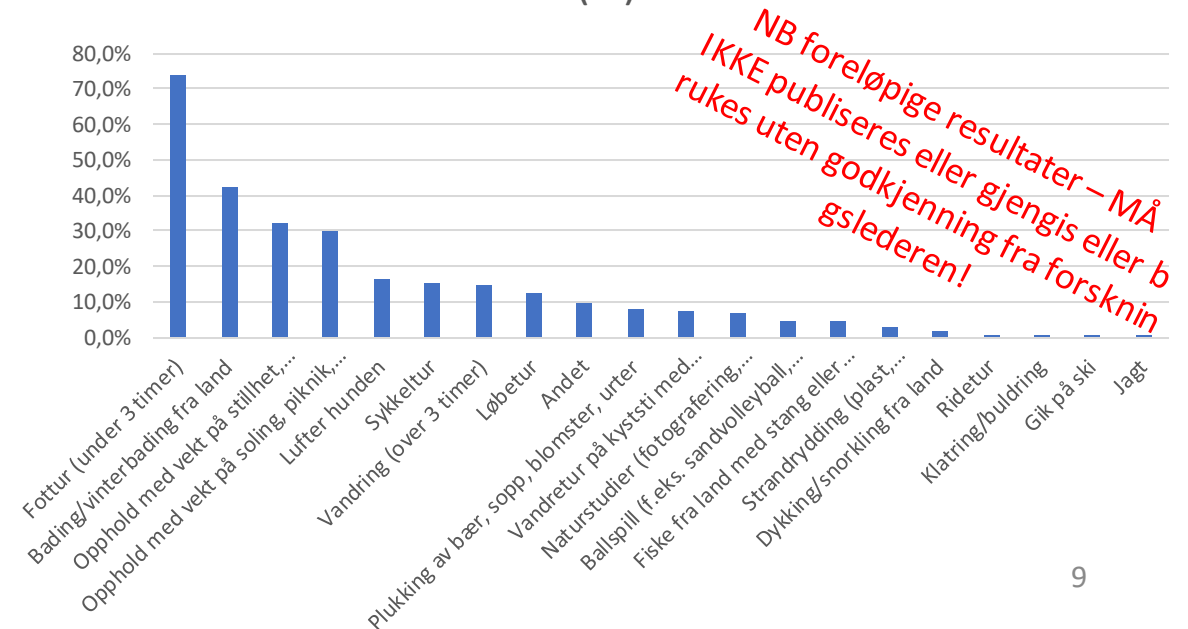
Har du deltatt i friluftslivsaktiviteter i tilknytning til Oslofjorden, inklusive strandsonen det siste året?

67,7 % eller 2/3 av befolkningen har deltatt i friluftslivsaktiviteter på/langs Oslofjorden

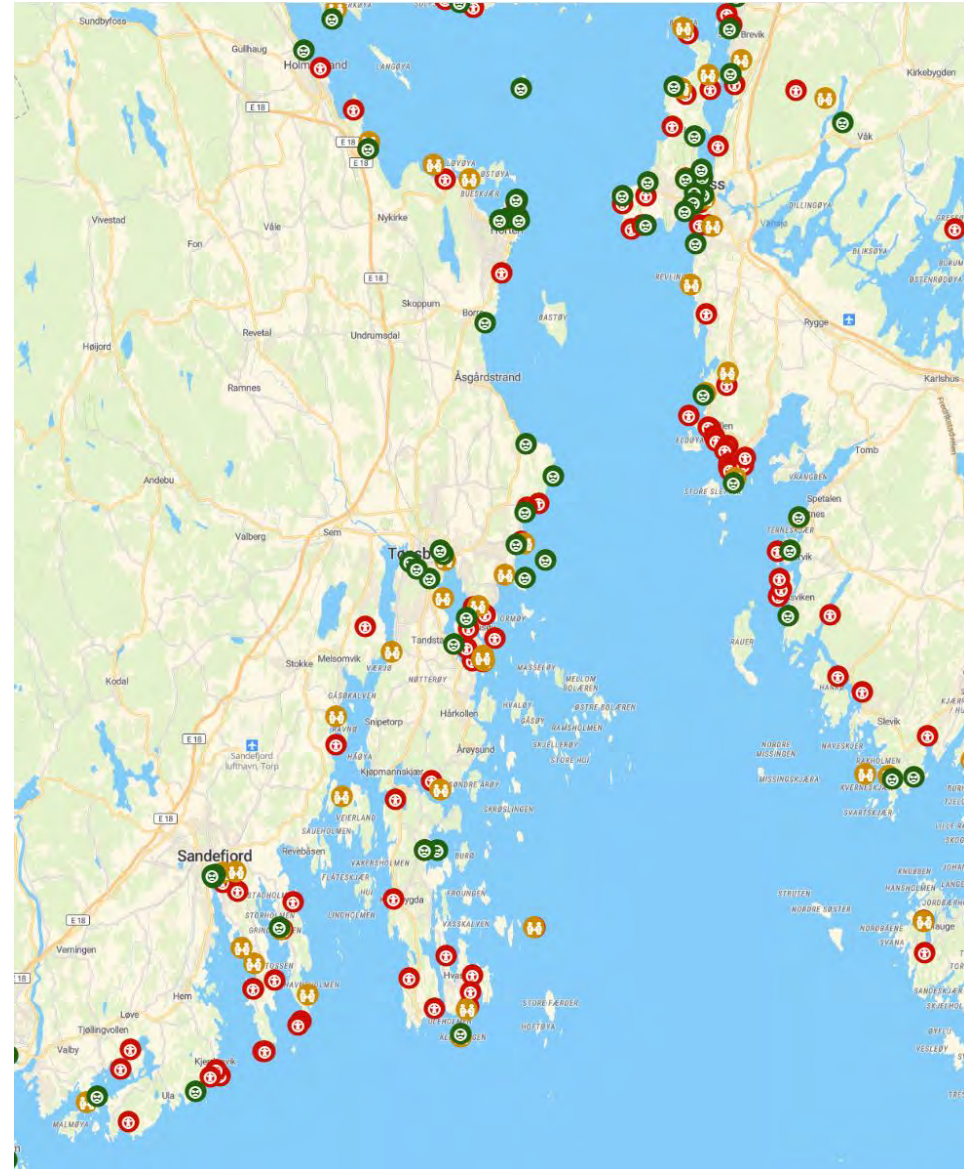

Landbaseret aktiviteter fordelt på undergrupper (%)

Identifiserte problemområder i Ytre Oslofjord

- Pr 10.01.2023 (halveis i datainnsamlingen) viser følgende:
 - 420 adgangsproblemer (rød),
 - 304 miljøproblemer primært søppel (grønn),
 - 198 problemer med andre brukere (gul)

Problemkart (heatmaps) for hele fjorden

Tilgjengelighet

Miljøproblemer

Brukerkonflikter

Foreløpig resultat – MÅ IKKE publiseres
eller gjengis eller brukes uten
godkjenning fra forskningslederen!

Hvordan tilrettelegge for trygge badeplasser og trygg ferdsel på/langs fjorden?

Eksempel 1. Infrastruktur for badeplasser: Sørenga

Hvorvidt kan det finnes universelle forutsetninger?

Hvorvidt kan en planlegge og tilrettelegge for sikre badeplasser?

Hva er tilretteleggers og den enkeltes ansvar?

Eksempel 2: Restaurering av et tidligere industriområde –Sæterstranda, Mosseveien sør for Oslo sentrum

Foto: av eldre dato, hentet fra nettet.

Foto: Kirsti 2020

Eksempel 2: Sæterstranda – restaurert 2022, Oslo kommune

Foto: Kirsti, august 2022

Eksempel 2: Sæterstranda allmennrettet informasjon

- Allmenne beskrivelser
- Visualiseringer
- Piktogrammer
- Symboler
- Rettigheter – advarsler – forbud – ansvarshaver
- Veiledninger
- Legitimering: henvisning til lovverk, forskrifter mm.

Badebrygga på Sæterstranda, 2022

Eksempel 3: Ytre Hvaler Nasjonalpark, Østfold

Hvor mye og hva slags tilrettelegging og informasjon er hensiktsmessig?

Foto: Kirsti, august 22

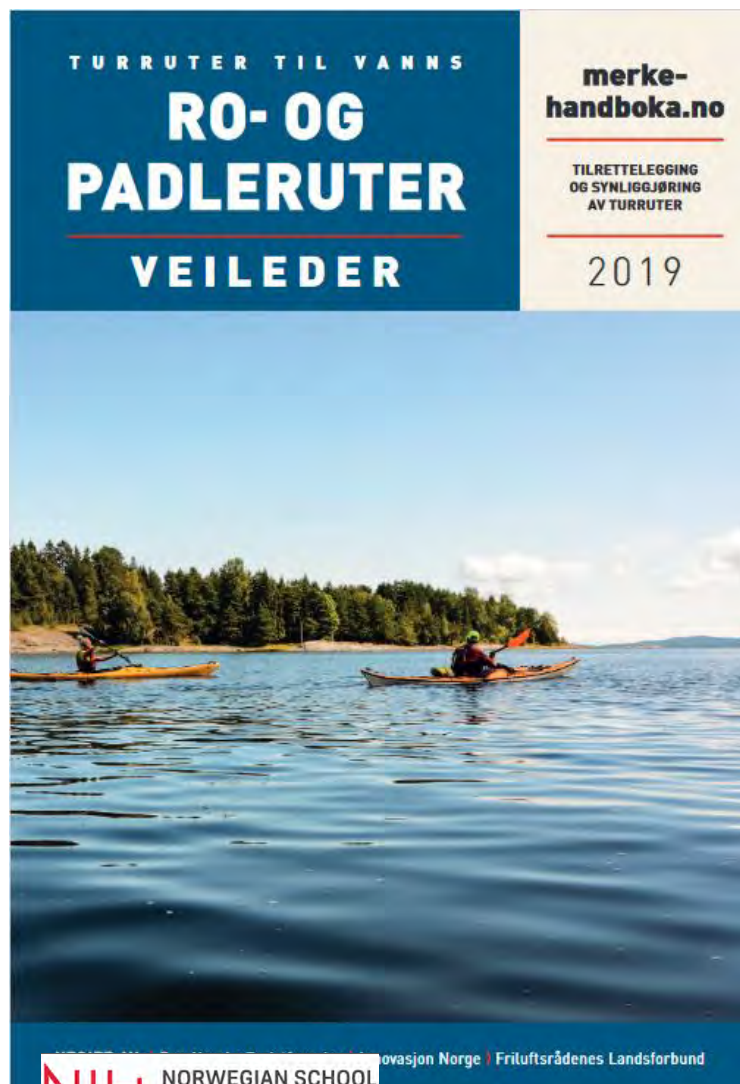
Inkludering, adgang og trygghet for alle?

Eksempel 4, Breivoll - Ås kommune

- Hvad betyder universel utformning, helårlig drift og vedlikehold?

Eksempel 5: Tilrettelegging for organisert opplæring i padling, Ro- og Padleled, Padleforbundet og Kystledsamarbeidet

KAP. 6 SKILTING

Turruter på vann skal ikke merkes med fysiske merker på vannet. Aktuell skilting og merking kan være en sti eller en mindre vei som fører fra parkeringsplass, fra et friluftslivsområde, et idrettsanlegg, en turisthytte eller fra annen møteplass til egnede utsettings- og opp-taksplasser for robåter og kajaker. Stednavnskiilt («toppskiilt») i tilknytning til tilrettelagte hvile- og overnattingssteder kan være et nyttig tiltak for nye roere og padlere i et område.

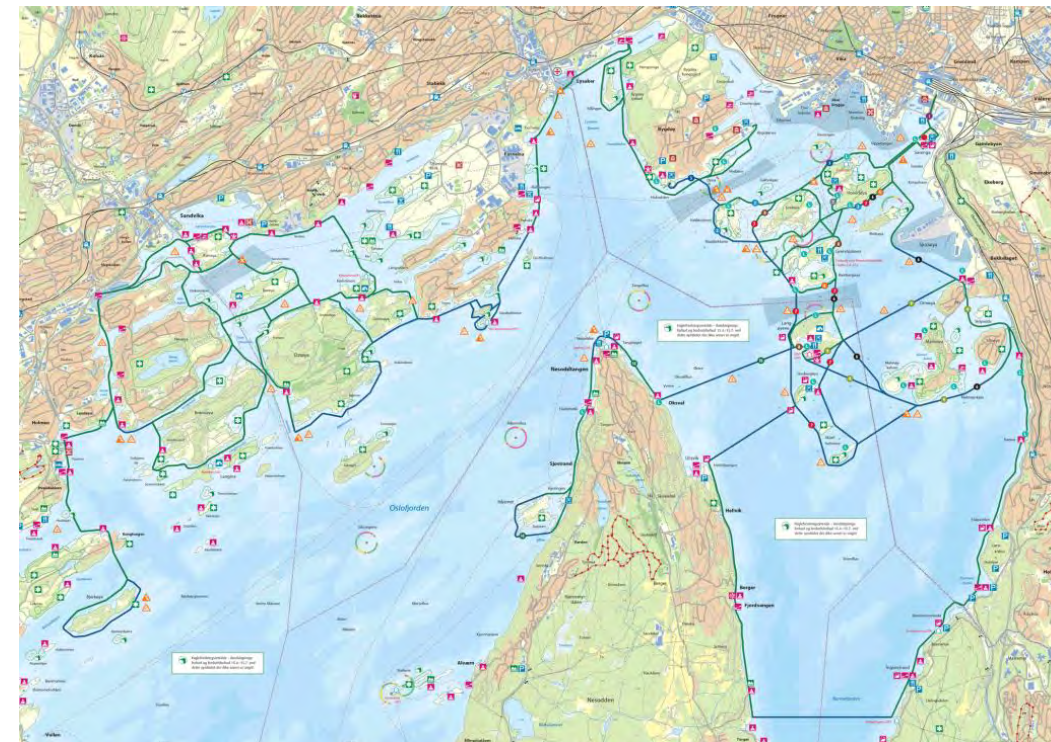
 Sandvika 0,5 km

Retningsskiilt viser til utsettingssted / startsted for turruta

0,5 km Nesjordet

Retningsskiilt viser fra opp-taksplass / sluttsted for turruta

Mer om skilting av turruter, se Skilt-manualen på merkehandboka.no

Sammenfatning:

En bred samfunnspedagogisk tilnærming til trygghet og inkludering

Drukningforebygging – et samspill mellom flere parter:

- 1) Naturgitte forhold
- 2) Tilrettelegging og ansvar
- 3) Individuell forutsetninger og ansvar
- 4) Intensivert opplæring i UTVIDET vannkompetanse som ledd i forebyggende folkehelse - arbeid

Photo: Klippekystr, open source fra nettet.

Photo:

Tilrettelagt klippekyst,
Vestfold Ytre Oslofjord

Foto: En av OFs bøyer for forankring av fritidsbåter

Takk for oppmerksomheten!

Kontakt:

Prof. Kirsti: kirsti.gurholt@nih.no

Vit. ass, Lisbeth: lisbethlk@nih.no

Invitasjon til interesse-
gruppeundersøkelsen i
Studien *Friluftslivsbruk
av Oslofjorden
og strandsonen*

<https://www.nih.no/forskning/delta-i-forskning/friluftslivsbruk-av-oslofjorden-og-strandsonen/>

Friluftslivsbruk av Oslofjorden og strandsonen

Ditt bidrag teller

Delta i forskningsprosjektet

- spørreundersøkelsen tar ca. 10 minutter
- svarene er anonyme
- bruk QR-koden for å starte
- eller fyll ut spørreundersøkelsen på PC ved mpt.lilik@oslofjorden.no

Les mer om studien

- Gå til toi.no/prosjekt-friluftslivsbruk

Dine erfaringer er viktige for å

- sikre økt **tilgjengelighet** til strandsonen og fjorden for alle,
- redusere konflikter mellom ulike aktivitets- og brukergrupper,
- sikre bedre kunnskap om hva friluftsliv på og langs Oslofjorden betyr for livskvalitet, helse og sosial inkludering.

Finansiert av: Miljødirektoratet

I samarbeid med: **toi** (Tilrettelegging og Inkludering)

NORGES IDRETTSHØGSKOLE

